

Literatura llatina de l'època imperial

Codi: 100414
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500243 Estudis Clàssics	OB	3	2
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	3	0
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Ulisse Cecini
Correu electrònic: Ulisse.Cecini@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

És desitjable haver cursat l'assignatura de Literatura de l'època republicana i tenir un nivell de llengua llatina adequat al tercer curs del Grau.

Objectius

L'assignatura, que forma part de la matèria Literatura clàssica, és obligatòria per al Grau d'Estudis Clàssics.

La seva orientació es apropar l'estudiantat a un coneixement de la literatura i del fet literari que es produeix des de l'època d'August i fins al final del període imperial.

Els objectius formatius de l'assignatura es podrien concretar de la manera següent:

1. Conèixer els autors, les obres i els gèneres de la literatura llatina d'època imperial.
2. Conèixer l'evolució històrica de la literatura llatina imperial i el seu context cultural, social i polític.
3. Conèixer la transmissió i preservació dels textos literaris romans d'època imperial.
4. Conèixer i valorar la pervivència i la influència de la literatura imperial en les literatures i cultures d'èpoques posteriors.
5. Llegir i comentar el *Ab urbe condita* de Tit Livi. (Pròleg i llibre XXI).

Competències

Estudis Clàssics

- Explicar un text literari, aplicant els propis coneixements literaris, mètrics i estilístics.
- Identificar el fet literari clàssic i la seva transmissió.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Estudis d'Anglès i de Clàssiques

- Explicar un text literari, aplicant els propis coneixements literaris, mètrics i estilístics.

- Identificar el fet literari clàssic i la seva transmissió.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els fenòmens literaris en els textos de lectura obligatòria i la seva recepció en les literatures occidentals.
2. Demostrar que es coneixen els principals manuals de literatura i les seves diferents orientacions.
3. Elaborar un comentari literari d'un text grec o llatí (segons correspongui) des del punt de vista formal i de contingut, identificant motius literaris, figures d'estil, retòriques i, si escau, formes mètriques.
4. Explicar, oralment o per escrit, temes, gèneres literaris, períodes, autors i obres, i la seva pervivència.
5. Reconèixer la definició i les característiques dels diversos gèneres literaris a partir dels textos metaliteraris i identificar-ne la realització en obres concretes.
6. Utilitzar amb eficàcia i de manera autònoma les eines filològiques bàsiques.
7. Utilitzar el vocabulari tècnic específic d'interpretació i comentari dels textos antics.

Continguts

La fonamentació de la teoria literària tractarà els punts següents:

1. Concepte i límits d'allò que anomenem *Literatura llatina de l'època imperial*: límits cronològics i estètics.
2. Els gèneres literaris i la seva evolució a l'època imperial. Característiques generals i innovacions. Escripura, lectura y difusió del llibre. Literatura i política. Innovacions literàries.
3. La historiografia com a gènere polític: Tit Livi i el model historiogràfic imperial.
4. La literatura llatina cristiana.
5. Traducció i comentari d'una selecció de textos de Tit Livi.

Metodologia

- 1) Les activitats dirigides versaran, equitativament, sobre la fonamentació teòrica de la matèria i el comentari literaris de passatges escollits de diversos autors. Es requerirà una actitud activa i participativa en les sessions de classes presencials.
- 2) A les activitats supervisades, l'estudiantat haurà de demostrar l'assoliment de conceptes teòrics i les habilitats adquirides en la pràctica del comentari a través de la traducció dels passatges seleccionats.
- 3) Paralelament a l'activitat teòrica sobre aspectes literaris, els estudiants aniran llegint i traduïnt a classe una selecció de textos de Tit Livi.
- 4) L'estudiantat haurà de seguir la tutorització a fi de preparar un treball que exposarà a classe.
- 5) Totes les activitats seran qualificades.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exercicis de control a l'aula	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6

Exposició teòrico-pràctica - Participació de l'estudiantat	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Tutorització treballs	9	0,36	3, 6
Tipus: Autònomes			
Estudi de manuals i comentari de textos literaris del període objecte d'estudi	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6

Avaluació

L'avaluació de l'estudiantat es farà a partir de la recollida de les evidències següents, totes elles obligatòries:

1. Presentació oral a classe (sobre un gènere literari o un autor del temari) (20%). La presentació s'ha de ser lliurada també per escrit (10%). Setmanes 14 i 15.

2. Dos exercicis de traducció de passatges de Tit Livi

2.1 Text vist a classe sense diccionari i comentari (20%). Setmana 7.

2.2. Text no vist a classe, amb diccionari i comentari (20%). Setmana 11.

3. Un examen final teòric (30%). Setmana 16.

Reavaluació: Podran fer un examen de reavaluació només els/les estudiants/tes que no hagin obtingut un resultat d'aprobat amb la suma de les proves esmentades. L'examen de reavaluació dona dret a una nota màxima de 5 punts (aprobat).

Si l'estudiant entrega una o més evidències singulars (treballs, controls i/o proves), aquest/a ja no podrà ser qualificat/da com a "no avaluable".

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Aportacions de comentaris a l'aula i traducció de textos	40 % (20% + 20%)	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Examen teòric sobre la matèria	30%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Treball de curs sobre una obra, autor o gènere literari de la literatura de l'època imperial	30% (20% + 10%)	21,5	0,86	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Bibliografia

El manual de referència del curs serà:

ALBRECHT, Michael von, Historia de la literatura romana desde Andrónico hasta Boecio, Barcelona, 1997-99, 2 vols.

A continuació s'indiquen, com a complement, altres obres generals sobre literatura llatina:

ANRW = Aufstieg und Niedergang der römischen Welt, Berlin-New York, vol.I.2 i vols.II.30 en endavant.

BARDY, Gustave- DI NOLA, Gerardo, Storia della letteratura cristiana antica latina, Città del Vaticano, 1999 (edició actualitzada de la de 1929).

BAIER, Thomas (Hrsg.), Götter und menschliche Willensfreiheit : Von Lukan bis Silius Italicus, München, 2012.

BAYET, J., Literatura latina, Barcelona, 1984.

BICKEL, Ernst, Historia de la literatura romana, Madrid, 1982.

BIELER, Ludwig, Historia de la literatura romana, Madrid, 1969.

BRAUND, Susanna Morton, Latin Literature, London-New York, 2002.

CAVALLO, Guglielmo-FEDELII, Paolo-GIARDINA, Andrea (Edd.), Lo Spazio letterario di Roma antica, Roma, 1989- 1991, 5 vols.

CITRONI, Mario, COSOLINO, Franca, LABATE, Mario, NARDUCCI, Emanuele, Letteratura di Roma Antica, Roma-Bari 1997.

CODOÑER, Carmen (ed.), Historia de la literatura latina, Madrid, 1997.

CONTE, Gian Biagio., Latin Literature. A History, Baltimore and London, 1994.

CUPAILOLO, Fabio, Storia della letteratura latina. Forme letterarie, autori e società, Napoli, 1994.

FERRERO HERNÁNDEZ, Cándida (ed.), Autores hispanos de la literatura latina clásica, Bellaterra, 2011.

FLOCCHINI, Nicola, Argomenti e problemi di letteratura latina, Milano, 1977.

FONTAINE, Jacques, La littérature latine chrétienne, Paris, 1970.

FUHRMANN, Manfred (ed.), Literatura romana, Madrid, 1985.

GENTILI, B.- STUPAZZINI, Luciano- SIMONETTI, Manlio, Storia della letteratura latina, Roma, 1992.

GIANOTTI, Gian Franco.- PENNACINI, Adriano, Società e comunicazione letteraria di Roma antica, Torino, 1986, 3 vols.

GÓMEZ PALLARÈS, Joan, Studiosa Roma. Los géneros literarios en la cultura romana, UAB Bellaterra, 2003.

GRIMAL, Pierre, La littérature latine, Paris, 1994.

HABINEK, Thomas, The politics of Latin Literature: writing, identity and empire in Ancient Rome, Princeton 1998.

HABINEK, Thomas, The world of Roman Song: from ritualized speech to social order, Baltimore 2005.

HARRISON, Stephen, A Companion to Latin Literature, Oxford 2005.

HERZOG, Reinhart- SCHMIDT, Peter Lebrecht (eds.), Nouvelle histoire de la littérature latine, Turnhout, 1993, Vols. 4 i 5.

HUTCHINSON, Gregory Owen, Latin Literature from Seneca to Juvenal. A Critical Study, Oxford 1993.

KENNEY, Edward J.- CLAUSSEN, W. (eds.), Historia de la literatura clásica. Vol. II: Literatura latina, Madrid, 1989.

LABRIOLLE, Pierre, Histoire de la littérature latine chrétienne, Paris, 1947, 2 vols.

LANA, Italo- MALTESE, Enrico V., Storia della civiltà letteraria greca e latina, Torino, 1998, 3 vols.

MARTIN, René-GAILLARD, Jacques, Les genres littéraires à Rome, Paris, 1981.

PALADINI, Virgilio-CASTORINA, Emanuele, Storia della letteratura latina, 2 vols., Bologna, 1969-1972.

QUINN, Kenneth, Texts and Contexts, London 1979.

ROSTAGNI, Augusto, Storia della letteratura latina, Torino, 1964, 3 vols.

SALLES, Catherine, Lire à Rome, Paris, 1992.

SULLIVAN, John Patrick, Literatura and Politics in the Age of Nero, Cornell 1985.

TAPLIN, Oliver (ed.), Literature in the Greek and Roman Worlds, Oxford 2000.

Edicions i comentaris de Livi:

Ab urbe condita, Oxford : Oxford University Press, 1919-1974 (5 vols.)

Ab urbe condita, Stvtgardiae : Teubner, 1966- (Lib.21-22).

Història de Roma; introducció d'Antonio Fontán ; text revisat, traduccion i notes d'Antoni Cobos, Barcelona : Fundació Bernat Metge, 2002-, vols. 1, 2 i 11.

Ab urbe condita. Libro XXI, Madrid : Gredos, 1971.

Da Sagunto a Zama : pagine della terza decade, Torino : S. Lattes, 1957.

Els Orígens de Roma : Ab urbe condita liber I; introducció, traduccion i notes de Bàrbara Matas i Bellés, Barcelona : Edicions de la Magrana, 1999.

Hannibal : the scourge of Rome : being selections from Livy XXI, London : Cambridge University press, 1976.

Libro XXI (edición, estudio preliminar y comentario de Vallejo), Madrid : Instituto "Antonio de Nebrija", 1946.

LIVY in fourteen volumes, London : William Heinemann, 1964-1976.

Storia di Roma: Libri XXI-XXII, Milano : Arnoldo Mondadori, 1998.

TITO LIVIO e le istituzioni giuridiche e politiche dei romani . Testi interpretati da Luigi Labruna Publicació Napoli : Edizioni Scientifiche Italiane, 1984.